

Analyse af erhvervsfremmeindsatsen i Vordingborg Kommune

– Effekter og efterspørgsel

Vordingborg Kommune, marts 2020

For mere information om publikationen eller generelt om IRIS Group, kontakt venligst:

IRIS Group
Jorcks Passage 1B, 4. sal
1162 København K

irisgroup@irisgroup.dk
irisgroup.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	4
1. Sammenfatning	5
1.1 Evalueringen af erhvervsprojekterne	5
1.2 Efterspørgslen efter lokal erhvervsfremme	6
2. Evaluering af erhvervsprojekter	7
2.1 Indsats for Bygge- og Anlægsvirksomheder	7
2.2 Erhvervsnetværket Storstrøms Service Group (STSG)	10
3. Analyse af efterspørgslen	14
3.1 Lokal erhvervsservice	14
3.2 Kommunens praksis og serviceniveau	16
3.3 Rammevilkår og udviklingsprojekter	18

Forord

Vordingborg Kommune har vedtaget en ambitiøs politisk strategiplan for den lokale erhvervsindsats fra 2019 til 2021. Planen indeholder en række konkrete målsætninger og fokusområder, der bl.a. handler om at styrke det lokale erhvervslivs rammevilkår, beskæftigelse, eksport og iværksætterier.

Derudover fokuserer planen på at udnytte de eksisterende lokale styrkepositioner og vækstpotentialer, og kommunen har udarbejdet en særskilt plan for at blive Danmarks bedste håndværkerkommune. Den lokale erhvervsindsats omfatter derfor bl.a. en række projekter, der er særligt rettet mod bygge- & anlægsbranchen og de store anlægsprojekter i regionen.

Som en del af kommunens strategiplan for 2019 til 2021 er det desuden besluttet, at der skal foretages en analyse af den lokale erhvervsfremmeindsats. Resultaterne fra analysen er præsenteret i denne rapport.

Analysen består af to dele:

1. En evaluering af projekterne "Indsats for Bygge- og Anlægsvirksomheder" og erhvervsnetværket "Storstrøms Service Group" (STSG). Herunder de effekter og den værdiskabelse, som projekterne har skabt for de medvirkende virksomheder¹.
2. En analyse af den lokale efterspørgsel efter erhvervsfremmeaktiviteter blandt udvalgte virksomheder primært inden for bygge & anlæg, transport og industri.

Den første del af analysen består af en evaluering, som primært ser bagud på projekternes betydning for de medvirkende virksomheder. Den anden del af analysen ser derimod primært fremad på de lokale virksomheders efterspørgsel og behov for erhvervsfremmeaktiviteter.

Samlet set skal analysen bidrage til at styrke vidensgrundlaget for Vordingborg Kommune og Vordingborg Erhverv med henblik på at justere og videreudvikle den fremadrettede lokale erhvervsfremmeindsats.

Datagrundlaget er baseret på dybdegående, kvalitative interview med 15 forskellige lokale virksomheder, hvoraf størstedelen er udvalgt af Vordingborg Erhverv. Derudover er der foretaget desk research og gennemgang af dokumenter og skriftligt materiale fra Vordingborg Kommune og Vordingborg Erhverv samt interview af nøglemedarbejdere fra Vordingborg Erhverv.

Analysen er gennemført af IRIS Group fra januar til marts 2020 på vegne af Vordingborg Kommune. Rapporten består af følgende kapitler:

Kapitel 1 giver en kort sammenfatning af analysens hovedkonklusioner. Herunder med anbefalinger og inspirationsforslag til den fremadrettede lokale erhvervsfremmeindsats i Vordingborg Kommune.

Kapitel 2 præsenterer evalueringen af de to erhvervsprojekter – "Indsats for Bygge- og Anlægsvirksomheder" og erhvervsnetværket "Storstrøms Service Group" (STSG).

Kapitel 3 udgør analysen af den fremadrettede lokale efterspørgsel efter erhvervsfremmeaktiviteter blandt toneangivende lokale virksomheder særligt inden for bygge & anlæg, transport og industri.

¹ Medarbejderen der er ansat i "Indsats for Bygge- og Anlægsvirksomheder", udfører også arbejdet og aktiviteterne i STSG.

1. Sammenfatning

Dette kapitel sammenfatter analysens hovedkonklusioner og en række anbefalinger til, hvordan den fremadrettede lokale erhvervsfremmeindsats i Vordingborg Kommune kan styrkes yderligere. Først sammenfattes resultaterne fra evalueringen af de to erhvervsprojekter og dernæst resultaterne fra efterspørgselsanalysen.

1.1 Evalueringen af erhvervsprojekterne

Tilfredshed med projektaktiviteterne og Vordingborg Erhverv

Blandt de interviewede virksomheder, som har benyttet de forskellige tilbud i tilknytning til de to projekter – ”Indsats for Bygge og Anlægsvirksomheder” og Storstrøms Service Group (STSG) –, er der generelt tilfredshed med Vordingborg Erhvervs indsats og services.

Udbudsovervågningen gennem ”Indsats for Bygge- og Anlægsvirksomheder” bliver opfattet som en god gratis informationstjeneste, der giver virksomhederne et overblik over kommende byggeopgaver. Og generelt værdsætter de lokale virksomheder, at de ikke skal betale for denne service, som også kan købes hos private virksomheder på almindelige markedsvilkår.

Vordingborg Erhvervs indsats for at binde de lokale virksomheder sammen med den italienske hovedentreprenør på Storstrømsbroen gennem STSG bliver generelt også anerkendt af de interviewede virksomheder.

Ingen dokumentation af projekternes effekter og værdiskabelse

Evalueringen viser, at der ikke er noget overblik over, om de lokale virksomheder har fået flere nye opgaver på grund af de forskellige projektaktiviteter.

Ifølge Vordingborg Erhverv skyldes det, at der ikke har været opstillet effektmål i forbindelse med bevillingerne, og at der ikke har været et politisk ønske om dette. De gennemførte interview tegner imidlertid et billede af, at udbudsovervågningen kun i meget få tilfælde har skabt nye opgaver for de lokale virksomheder. Det fremstår desuden uklart i hvilket omfang, STSG har bidraget til, at de lokale virksomheder har fået opgaver i tilknytning til de store anlægsprojekter i regionen, som de ikke ville have fået uden STSG. Generelt oplever de lokale virksomheder, at de juridiske, administrative og kulturelle barrierer fortsat er for store i forhold til at kunne få opgaver hos den italienske hovedentreprenør – på trods af de forskellige tiltag gennem STSG.

Samlet set anbefales det, at der i forbindelse med en eventuel videreførelse af projekterne bliver fokuseret mere systematisk på at afdække aktiviteterne effekter for de lokale virksomheder. Dette med henblik på at skabe et mere kvalificeret vidensgrundlag til at udvikle indsatsen og prioritere ressourceanvendelsen. Anbefalingen gælder i særdeleshed i forhold til projektet ”Indsats for Bygge- og Anlægsvirksomheder”, der fra 2015 til 2019 i alt har fået bevilliget knap tre mio. kr. fra Vordingborg Kommunes Udviklingspulje for Erhverv.

Uklar sammenhæng mellem aktiviteter og bevillinger

Gennemgangen af projekternes statusrapporter viser, at det kan fremstå uklart, hvilke aktiviteter der er omfattet af det årlige basisbidrag på knap tre mio. kr., og hvilke der er omfattet af de løbende projektbevillinger fra Vordingborg Kommune til Vordingborg Erhverv, der fra 2014 til 2018 i alt var på 12,1 mio. kr. fordelt på 30 forskellige projekter.

Det bør derfor overvejes, om der er behov for en mere præcis beskrivelse af dette i de fremadrettede aftaler mellem Vordingborg Kommune og Vordingborg Erhverv, så der skabes større klarhed om, hvad de forskellige basis- og projektbevillinger anvendes til.

1.2 Efterspørgslen efter lokal erhvervsfremme

Efterspørgsel efter rådgivning, netværk og information om andre tilbud

De mindre og udviklingsorienterede virksomheder efterspørger fremadrettet fortsat en række af kerneydelserne i den lokale erhvervsservice i form af adgang til sparring og vejledning om ledelse og forretningsudvikling samt information om andre tilbud i det offentlige og private erhvervsfremmesystem.

Derudover kan der spores en efterspørgsel efter lokale netværksgrupper, som er målrettet bestemte virksomhedssegmenter. Det kunne fx være et netværk for mindre virksomheder med fokus på ledelse og sparring om forretningsudvikling, et transportnetværk med fokus på samarbejdsmodeller og driftsoptimering og et produktionsnetværk med fokus på deling af erfaringer og kompetencer inden for automatisering.

Begrænset efterspørgsel efter informationsarrangementer blandt de lokale håndværkere

Interviewene med de lokale bygge- og anlægsvirksomheder viser, at der ikke efterspørges flere kollektive informationsarrangementer for de lokale håndværkere. De interviewede virksomheder er generelt opmærksomme på, at arrangementerne bliver afviklet, og at de kan deltage gratis. Samtidig betegner de temaerne som relevante og interessante. Der efterspørges dermed heller ikke øget synlighed og bedre markedsføring af informationsarrangementerne, da det er manglende tid og traditioner i branchen, der fremstår som de afgørende barrierer i forholdt at få flere lokale håndværkere til at deltage i informationsarrangementerne.

Fortsat fokus på forbedring af det kommunale serviceniveau

Analysen viser, at der fremadrettet efterspørges bedre kommunal service i form af kortere sagsbehandlingstider samt hurtigere og mere fleksibel kommunikation. Specifikt er utilfredsheden især knyttet til byggesagsbehandlingstiderne, selvom flere af de interviewede virksomheder har en oplevelse af, at kommunen forsøger at forbedre dette.

Det er især de mindre, lokale virksomheder, der efterspørger bedre kommunal service i forbindelse med ansøgnings- og sagsbehandlingsprocesser, hvorimod et par af de større virksomheder har oplevet stor lydhørhed og højt serviceniveau både på politisk og administrativt niveau i Vordingborg Kommune.

Ønsker langsigtet indsats for at styrke både udbud og efterspørgsel efter lokal arbejdskraft

Blandt de interviewede virksomheder er der et udbredt ønske om, at erhvervsfremmeindsatsen i Vordingborg Kommune fokuserer på at styrke adgangen til kvalificeret arbejdskraft samt tiltrække nye, store virksomheder. Dette vil nemlig skabe et mere permanent og langsigtet fundament for vækst og udvikling i Vordingborg Kommune end afgrænsede projektaktiviteter, som er målrettet de eksisterende virksomheder. Specifikt fremhæves virksomheder inden for produktion, transport og totalentrepriser som særligt attraktive at tiltrække, da det hænger godt sammen med de lokale styrkepositioner og værdikæder i Vordingborgs erhvervsliv.

Flere af de eksisterende tiltag, der handler om markedsføring af kommunen og synliggørelse af det lokale erhvervsliv samt tiltrækning og udvikling af erhvervsområdet ved afkørsel 41, bliver fremhævet positivt. Nogle efterspørger imidlertid også mere fleksible og mindre restriktive regulatoriske forhold, så de lokale planer og regler ikke står i vejen for udviklingen af erhvervsområderne.

2. Evaluering af erhvervsprojekter

I dette kapitel præsenteres resultaterne fra evalueringen af de to erhvervsprojekter "Indsats for Bygge- og Anlægsvirksomheder" og "Erhvervsnetværket Storstrøms Service Group" (STSG). Datagrundlaget er skriftligt materiale i form af projektansøgninger og statusrapporter samt interview med udvalgte lokale virksomheder, som har deltaget i projektaktiviteterne, og Vordingborg Erhverv.

2.1 Indsats for Bygge- og Anlægsvirksomheder

2.1.1 Baggrund og formål

Projektet "Indsats for Bygge- og Anlægsvirksomheder" er blevet gennemført fra medio 2015 til ultimo 2019 af Vordingborg Erhverv på baggrund af to bevillinger fra Vordingborg Kommunes Udviklingspulje for Erhverv. Den første bevilling var på 1.350.000 kr. og dækkede perioden fra 2015 til 2017. Den anden bevilling var på 1.570.000 kr. og strakte sig fra medio 2017 til ultimo 2019. Samlet set har Vordingborg Kommune således bevilliget knap tre mio. kr. til projektet over cirka fire år.

Formålet med projektet har været at give de lokale bygge- og anlægsvirksomheder bedre muligheder for at få del i væksten og beskæftigelsen i forbindelse med de store anlægsinvesteringer i regionen ved at styrke deres viden, kompetencer, overblik og motivation i forhold til at udarbejde tilbud og byde på relevante bygge- og anlægsopgaver. I statusrapporterne fra den anden del af bevillingsperioden – dvs. fra medio 2017 til ultimo 2019 – er det desuden tilføjet, at

formålet med projektet også er at tiltrække nye virksomheder inden for fag, som ikke er repræsenteret i Vordingborg Kommune og/eller virksomheder, der kan drage nytte af de kommende anlægsinvesteringer.

Samlet set kan projektets formål sammenfattes i følgende punkter:

1. At understøtte de lokale håndværksvirksomheder i at byde på udbud og dermed sikre, at de får andel i væksten og beskæftigelsen fra de store anlægsprojekter i og omkring Vordingborg.
2. At tiltrække nye virksomheder inden for fag, der ikke er repræsenteret i kommuner. Og at tiltrække virksomheder, der kan drage nytte af de kommende anlægsinvesteringer².

2.1.2 Indhold og aktiviteter

Konkret har projektet indebåret, at der blev ansat en ressourceperson i Vordingborg Erhverv i 2015, som skulle stå for at opbygge kontakt og viden om de lokale håndværksvirksomheder. Derudover er der blevet købt adgang til udbudsdatabase "Parabyg", som er anvendt til målrettet at formidle informationer om udbud videre til de relevante lokale virksomheder. Ressourcepersonen har udgjort knap 90 pct. af projektets budget, og al kommunikation og formidling er sket via Vordingborg Erhverv, som har været leder på projektet.

En stor del af ressourcepersonens tid er blevet brugt på daglig udbudsovervågning via Parabyg og videreformidling af relevante udbud til lokale virksomheder. I 2019 sendte Vordingborg Erhverv 1946 udbudsvagt-mails ud til cirka 80 forskellige lokale virksomheder. Hver mail har typisk indeholdt flere udbud og

² Kilde: Projektansøgninger og statusrapporter fra Vordingborg Erhverv projektperioden fra 2015 til medio 2017 og fra 2017 til 2019.

byggeopgaver. I gennemsnit har hver virksomhed dermed modtaget cirka 24 mails i 2019 med op til flere udbud per mail.

Som en del af projektet er der også afholdt en række informationsarrangementer både om generelle temaer og om specifikke, større udbud. Informationsarrangementerne har både haft karakter af mindre kursusforløb, gå-hjem-møder og foredrag. Ifølge statusrapporterne fra Vordingborg Erhverv har kurserne og informationsarrangementerne fx handlet om samarbejde, regler for konsortiedannelse, ledelsesrapportering samt digital kvalitetssikring og digital markedsføring. Mange af arrangementerne er blevet afholdt sammen med Dansk Byggeri.

Der eksisterer ikke nogen samlet oversigt over, hvor mange virksomheder der har deltaget i kurserne og informationsarrangementerne, men ifølge Vordingborg Erhverv har det været meget svært at tiltrække de lokale virksomheder til kurserne, selvom det er gratis at deltage. Dette nævnes også i den samlede statusrapportering fra Vordingborg Erhverv fra december 2019. Det tyder dermed på, at det ikke er lykkedes at øge de lokale virksomheders interesse og motivation for at deltage i kurserne undervejs i projektperioden.

Som en del af projektet er der også blevet tilbudt individuel vejledning, hvilket især har været målrettet nystartede virksomheder. Ifølge statusrapporterne har der i 2018 og 2019 i alt kun været fire bygge- & anlægsvirksomheder, der har henvendt sig til Vordingborg Erhverv for at få vejledning.

Derudover har Vordingborg Erhverv via deres hjemmeside videreformidlet sammendrag fra eksterne rapporter og analyser, som fx en rapport fra Byggefakta om bæredygtighed i nybyggeri. Desuden har Vordingborg Erhverv lavet

en føljeton i seks afsnit om den lokale VVS-lærling Peter, der er blevet bragt på Vordingborg Erhvervs hjemmeside og nyhedsbrev.

Samlet set kan de gennemførte projektaktiviteter sammenfattes i følgende kategorier:

- *Kontakt til entreprenørfirmaer* for at fortælle om Parabygs muligheder samt høre om deres behov og udbudsplaner.
- *Gennemgang af udbud* via Parabyg og videreformidle udbud til de tilmeldte virksomheder.
- *Individuel kontakt og vejledning* til lokale bygge- & anlægsvirksomheder.
- *Kollektive informationsarrangementer* i form af kurser, foredrag og videre formidling af analyser.
- *Markedsførings- og kommunikationsaktiviteter* overfor virksomheder og aktører både inden for og uden for kommunen.

Opgaven med at overvåge og videreformidle udbud til de lokale virksomheder fremstår som projektets hovedaktivitet, og der er her en klar snitflade til Vordingborg Erhvervs øvrige kerneopgaver.

Det fremstår derimod uklart, hvordan en række af vejlednings-, informations- og markedsføringsaktiviteterne under "Indsats for Bygge og Anlægsvirksomheder" adskiller sig fra de aktiviteter, der er omfattet af samarbejdsaftalen og det årlige basisbidrag fra kommunen på knap tre mio. kr. samt en række af de øvrige projekter, som Vordingborg Erhverv har fået bevilling til i samme periode³.

³ Ifølge bilag 09.01 fra Vordingborg Kommunes hjemmeside dateret d. 7/11 2018 har Vordingborg Erhverv i alt fået projektbevillinger for 12,1 mio. kr. fra 2014 til 2018 fordelt på 30 forskellige projekter.

Det kan derfor overvejes, om det skal præciseres nærmere i de fremadrettede aftaler mellem Vordingborg Kommune og Vordingborg Erhverv, hvad de forskellige basis- og projektbevillinger anvendes til, så der skabes større gennemsigthed og klarhed herom.

2.1.3 Resultater og effekter

Den årlige statusrapportering fra Vordingborg Erhverv redegør primært for de gennemførte aktiviteter og udfordringer i projektet og indeholder ingen konkrete mål eller dokumentation for effekterne af projektet, som har været i gang siden 2015.

Ifølge Vordingborg Erhverv gennemførte de omkring 2016/2017 en spørgeskemaundersøgelse blandt de virksomheder, der havde modtaget "udbudsvagt-mails". Datamaterialet fra spørgeskemaundersøgelsen indgår ikke i denne evaluering, men ifølge Vordingborg Erhverv viste resultatet, at det var meget få virksomheder, som havde budt på opgaverne.

Der er tilsyneladende ikke foretaget andre og mere systematiske opfølgninger på, om de lokale virksomheder har benyttet udbudsovervågningen. Der eksisterer med andre ord intet overblik over, om virksomhederne har anvendt udbudsovervågninger, samt hvilke og hvor mange af de videreformidlede udbud, der har resulteret i, at lokale virksomheder har afgivet bud og hjemtaget nye opgaver.

De gennemførte interview tegner et billede af, at de lokale virksomheder generelt værdsætter udbudsovervågningen, og betragter det som en fin service, der giver dem overblik over, hvad der sker.

Samtidig fremstår det tydeligt, at udbudsovervågningen ikke har en afgørende betydning for deres forretning, og at det kun i begrænset omfang har medført,

at virksomhederne har fået nye opgaver. Det hænger sammen med, at virksomhedernes salg primært sker gennem eksisterende netværk og relationer, og at de derfor typisk bliver orienteret om de relevante opgaver via andre kanaler. En undtagelse er de offentlige rammeaftaler, der kan risikere at blive overset af de lokale bygge- & anlægsvirksomheder. Et par af de interviewede virksomheder vurderer derfor, at dette måske er den vigtigste funktion ved udbudsovervågningen.

Flere virksomheder nævner, at de ofte bliver kontaktet af private virksomheder, der ønsker at sælge udbudsovervågningsservices på almindelige markedsvilkår. Nogle fremhæver, at de ikke selv ville betale for denne service. Det gælder typisk de mindre virksomheder, som udgør størstedelen af bygge- & anlægsbranchen i Vordingborg. En af de forholdsvist store, lokale håndværksvirksomheder har derimod haft behov for at købe udbudsovervågningsservice hos en privat virksomhed, som kan levere informationerne hurtigere end Vordingborg Erhverv.

Der er i boksen på næste side indsat et par citater fra to veletablerede lokale bygge- & anlægsvirksomheder med henholdsvis cirka 20 og 55 medarbejdere.

"Vi har gennem de seneste par år fået en mail cirka hver anden uge med udbud, som Vordingborg Erhverv har fundet. Vi har dog aldrig budt på nogle af opgaverne fra udbudsovervågningen, da vores salg mere sker gennem relationer og netværk. Det er en fin service, og det er rart at være orienteret om, hvad der sker i branchen. Men de store, lokale opgaver hører vi alligevel også altid om gennem vores netværk og relationer."

Bygge- og anlægsvirksomhed

"Udbudsovervågningen er en god service. Men vi har ofte informationerne i forvejen fra entreprenørerne, og vi køber også udbudsovervågning hos en privat leverandør, da udbudsovervågningen fra Vordingborg Erhverv nogle gange kommer for sent."

Bygge- og anlægsvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Samlet set er det evaluators vurdering, at der burde være foretaget en mere systematisk opfølgning på resultaterne og effekterne af udbudsovervågningen for at kvalificere vidensgrundlaget til at udvikle indsatsen og eventuelt prioritere ressourceanvendelsen anderledes, så de lokale virksomheder kan understøttes bedst muligt i at byde på udbud, jf. formålet med projektet.

Det anbefales derfor, at der i forbindelse med eventuelle, fremadrettede projektbevillinger til Vordingborg Erhvervs indsats for bygge & anlægsvirksomheder bliver fokuseret mere systematisk på at måle og dokumentere projektaktiviteternes resultater og effekter for de lokale virksomheder.

2.2 Erhvervsnetværket Storstrøms Service Group (STSG)

2.2.1 Baggrund og formål

Storstrøm Service Group (STSG) er et erhvervsnetværk, som er etableret i et samarbejde mellem Vordingborg Kommune og Guldborgsund Kommune med det overordnede formål at sikre, at så mange lokale virksomheder som muligt får andel i de opgaver, der er forbundet med de store anlægsprojekter i regionen – herunder etableringen af en ny Storstrømsbro. Netværket er drevet af Vordingborg Erhverv med støtte fra Business Lolland Falster, Vordingborg Havn, Guldborgsund Havne samt Vordingborg Shipping.

Intentionen med STSG er, at det skal fungere som et bindeled og "one-point-of-contact" mellem de store konsortier og entreprenører og de mindre lokale virksomheder, der kan være relevante som leverandører og underentreprenører. STSG skal derfor sikre, at konsortiet og entreprenører kun behøver at henvende sig ét sted, hvor de hurtigt og nemt kan få adgang til relevante, lokale leverandører og underentreprenører. Samtidig skal STSG hjælpe de lokale virksomheder med at blive synlige overfor konsortier og entreprenører og dermed give dem en mere effektiv og målrettet markedsføring.

Opbygningen af netværket har bestået af to faser, som er blevet økonomisk støttet af de lokale og regionale partnere.

Fase 1 startede i efteråret 2016 og har handlet om at opbygge en digital platform for netværket. Vordingborg Kommune bevilligede 150.000 kr. fra Udviklingspuljen for Erhverv til Vordingborg Erhvervs arbejde med den første fase.

Fase 2 begyndte medio 2018 og har fokuseret på at afdække behov for lokal arbejdskraft hos det vindende konsortium Storstrøm Bridge Joint Venture (SBJV). Vordingborg Kommune besluttede i foråret 2018 at bevillige yderligere 100.000

kr. fra Udviklingspuljen for Erhverv til medfinansiering af fase 2 af STSG, efter den regionale bevilling udløb 30. juni 2018. Samlet set har Vordingborg Kommune således bevilliget 250.000 kr. i puljemidler til Vordingborg Erhvervs arbejde med fase 1 og 2 på STSG.

Derudover har Guldborgsund Kommune også bevilliget 100.000 kr. til fase 2, og de medvirkende parter – dvs. de to erhvervselskaber og de to havne – har ifølge ansøgningsmaterialet fra april 2018 budgetteret med at investere egne timer svarende til ca. 200.000 kr. Den samlede investering i fase 2 af STSG udgør dermed ca. 400.000 kr.

Fase 2 skulle oprindeligt være stoppet medio 2019, hvorefter STSG i fase 3 skulle overgå til selvfinansieret drift uden direkte økonomisk støtte fra de lokale og regionale parter. Alle de bevilligede midler var imidlertid ikke brugt i midten af 2019, og de resterende midler bliver derfor anvendt til at videreføre projektet frem til midten af 2020⁴.

2.2.2 Indhold og aktiviteter

Hovedaktiviteterne i arbejdet med STSG kan sammenfattes i følgende:

- *Oprettelse og vedligeholdelse af hjemmeside.* Herunder udarbejdelse af virksomhedsbeskrivelser samt opdatering af medlemsoversigter og medlemsdokumenter.
- *Informations- og netværksarrangementer* som fx temamøder og netværksmøder mellem konsortier, underleverandører og offentlige myndigheder (Vejdirektoratet).

- *Dialog med virksomheder og ad hoc-opgaver for konsortiet.* Herunder både proaktiv kontakt til konsortier og underleverandører samt håndtering af henvendelser fra medlemsvirksomheder og serviceydere til konsortiet SBJV fx i forhold til hjælp til adgang til lokaler og boliger i nærområdet.
- *Facilitering og sekretariatsbetjening af STSG-samarbejdet* gennem afvikling af arbejdsgruppemøder og planlægning af arrangementer. Herunder erfaringsindsamling og studieture.
- *Markedsføring og kommunikation* i form af udsendelse af nyhedsbreve og udarbejdelse af flyers, visitkort og video samt henvendelse til medier med henblik på strategisk pressedækning.

I starten af 2020 var der ifølge Vordingborg Erhverv 306 medlemmer af STSG, og antallet af medlemmer har været stødt stigende gennem projektperioden.

I forbindelse med ansøgningen om bevillingen til fase 2 lavede Vordingborg Erhverv i april 2018 en opgørelse, som viste, at de dengang cirka 200 tilmeldte virksomheder kom nogenlunde ligeligt fra Vordingborg, Guldborgsund, Lolland og andre kommuner. Det vil sige, at cirka en fjerdedel af medlemmerne af STSG er lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune.

Derudover fremgår det af statusrapporterne fra Vordingborg Erhverv, at der generelt har været stor interesse og mange deltagere på informations- og netværksarrangementerne. Specifikt fremhæves bl.a. et medlemsarrangement i juni 2019 på Vordingborg Havn, hvor der deltog cirka 100 medlemmer samt Vejdirektoratet og det italienske konsortium.

⁴ Ifølge Vordingborg Erhverv var der per 1. januar 2020 ubrugte midler for 239.371 kr. ud af de i alt 400.000 kr. til fase 2 af STSG.

Det kan være en væsentlig barriere for de mindre, lokale virksomheder, at SBJV's krav til kontrakter og samarbejdsaftaler ofte er meget omfattende og krævende. Som en del af STSG har Vordingborg Erhverv derfor også fået en advokat til at gennemgå og kommentere kontraktmateriale fra SBJV. Advokatens notat er blevet stillet til rådighed for medlemsvirksomheder via et medlemslogin på hjemmesiden.

2.2.3 Resultater og effekter

Evalueringen viser, at det er lykkedes at få et stort antal virksomheder med i STSG-netværket og tiltrække mange deltagere til informations- og netværksarrangementerne. Derudover har Vordingborg Erhverv tilsyneladende anvendt en del tid og ressourcer på at servicere og betjene det italienske konsortium i forhold til fx at finde lokaler og boliger i forbindelse med etableringsfaser.

Nogle af de interviewede virksomheder kommer også med anerkendelse og ros til Vordingborg Erhvervs arbejde med STSG, der betegnes som professionelt og dedikeret, selvom det ikke har hjulpet dem til at få opgaver for hovedentreprenøren. Citatet på denne side er fra et medlem af STSG, der uden held har forsøgt at byde på opgaver for SBJV.

Det bliver bl.a. nævnt, at informationsarrangementerne har skabt øget indblik i hovedentreprenørens behov og arbejdstiltag. I nogle tilfælde har det bidraget til, at de lokale virksomheder er blevet afklarede om, at det ikke er relevant for dem at arbejde direkte for konsortiet. Og i andre tilfælde har det øget de lokale virksomheders selvtillid og tro på, at det kan lade sig gøre at få ordrer hos hovedentreprenøren.

"Vordingborg Erhverv arbejder seriøst og gør en god indsats for at binde de lokale virksomheder sammen med hovedentreprenøren. Vi har deltaget i nogle informationsarrangementer, men indtil videre har vi ikke fået noget konkret ud af at være medlem af STSG som fx nye opgaver og samarbejdspartnere. Vi har forsøgt at byde på en opgave for italienerne [SBJV] sammen med en anden virksomhed, men det var baseret på eksisterende, personlige relationer og havde ikke noget at gøre med STSG. Men det lykkedes desværre ikke at få opgaven, da de [SBJV] valgte at hente en italiensk installatør herop. Men måske kommer der til at ske mere fremadrettet, når der kommer mere gang i byggepladsen."

Bygge- og anlægsvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

I den samlede statusrapport fra december 2019 nævner Vordingborg Erhverv, at de har kendskab til cirka 50 medlemsvirksomheder, der har arbejdet eller arbejder direkte for SBJV eller deres underentreprenører/-leverandører, og at 30 heraf er fra Vordingborg Kommune. Samtidig nævnes det i statusrapporten fra december 2019, at advokatmaterialet har hjulpet lokale virksomheder til at få opgaver. Det har imidlertid ikke været muligt at finde dokumentation for, at det har hjulpet andre end den enkelte, konkrete virksomhed, som modtog advokatbistanden.

Ifølge Vejdirektoratets seneste opgørelse fra december 2019 var der i alt 15 aktive, direkte underleverandører til det italienske konsortium, hvoraf der er to virksomheder, som er medlemmer af STSG⁵. Det skal dog understreges, at Vejdirektoratets oversigt ikke omfatter virksomheder, der er underleverandører til SBJV's underleverandører.

⁵ De to virksomheder er Kayser & Thorsen samt Humanizer. Kilde: [Vejdirektoratet.dk](#) og [STSG.dk](#)

Samlet set tegner evalueringen et billede af, at Vordingborg Erhverv har gennemført mange aktiviteter og skabt stor synlighed om STSG, hvilket kan styrke grundlaget for, at de lokale virksomheder på sigt hjemtager flere opgaver fra de store anlægsprojekter i regionen. Og ifølge Vordingborg Erhverv, har de henvist flere lokale STSG-virksomheder til SBJV for at aftale møder. Men på nuværende tidspunkt fremstår det uklart i hvilket omfang, STSG har bidraget direkte til, at de lokale virksomheder har fået en større andel af opgaverne på de store anlægsprojekter i regionen, jf. formålet med projektet.

Evalueringen viser samtidig, at der eksisterer en række afgørende administrative/juridiske, økonomiske og kulturelle barrierer, som står i vejen for, at de lokale virksomheder kan få en større del af opgaverne i forbindelse med byggeriet af Storstrømsbroen. Og udfordringerne og barrierer for de lokale virksomheder knytter sig i høj grad til hovedentreprenørens praksis og præferencer for valg af billige udenlandske underleverandører fremfor kvaliteten af Vordingborg Erhvervs arbejde med STSG.

Citaterne på denne side viser et par eksempler på de barrierer, som de lokale bygge- & anlægsvirksomheder oplever. Det første er fra en virksomhed, der ikke var klar over, at de havde meldt sig ind i STSG, og som ikke har arbejdet for SBJV. Det andet er fra en af de lokale virksomheder, der har arbejdet direkte og som officiel underleverandør for det italienske konsortium.

"Jeg vidste ikke, at vores virksomhed var medlem af STSG. Men de lokale bygge- & anlægsvirksomheder har ikke en chance hos det italienske konsortium. Det er en lukket fest, og vi kan ikke konkurrere på prisen. Det er kun støtteerhvervene, der får gavn af byggeriet. Fx dem, der stiller boliger til rådighed for de udenlandske arbejdere."

Bygge- og anlægsvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

"Der mangler noget struktur i samarbejdet med italienerne i forhold til, hvad vi er vant til herhjemme. Opgaverne er også presset hårdt på prisen, og det er svært at konkurrere med de udenlandske virksomheder og arbejdere. Jeg syntes, at Vordingborg Erhverv har gjort alt, hvad de kan, men der er nogle barrierer, som er svære at overkomme. Italienerne kører lidt deres eget løb, og anvendelsen af lokal arbejdskraft er vist også til deres eget pr-arbejde for at få en god pressedækning."

Bygge- og anlægsvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Det var en af de interviewede virksomheders vurdering, at STSG-netværket er spild af ressourcer, da der er for mange irrelevante lokale virksomheder med, som ikke har kapacitet og kompetencer til at hjemtage større opgaver for SBJV. Dermed risikerer de at spille deres tid ved at deltage i STSG og forsøge at få opgaver hos hovedentreprenøren.

I stedet blev det anbefalet, at der eventuelt blev fokuseret (endnu) mere på at lave en grundig behovsafdækning hos SBJV, og så matche det målrettet med de få lokale virksomheder, som har de rette kvalifikationer. Men samtidig blev det anerkendt, at dette sandsynligvis vil være en vanskelig opgave på grund af de strukturelle og kulturelle samarbejdsbarrierer.

3. Analyse af efterspørgslen

Dette kapitel handler om virksomhedernes behov, og hvad de fremadrettet efterspørger i den lokale erhvervsfremmeindsats. Den lokale erhvervsfremmeindsats er bredt defineret og omfatter fx både de klassiske informations- og vejledningsydelser i den lokale erhvervsservice samt kommunens serviceniveau og sagsbehandling samt de lokale regler og fysiske rammevilkår.

Kapitlet består af følgende tre afsnit:

- **Lokal erhvervsservice** fokuserer på, hvad de lokale virksomheder efterspørger i forhold til individuel rådgivning, netværk, kurser, seminarer, information mv.
- **Kommunens praksis og serviceniveau** handler om, hvad de adspurgte virksomheder efterspørger i deres samspil med kommunen i forhold til fx sagsbehandlingstider, kommunikation og indkøbspraksis.
- **Rammevilkår og udviklingsprojekter** fokuserer på efterspørgslen med hensyn til fx udvikling af lokalplaner og erhvervsområder samt tiltrækning og samarbejde med andre aktører.

Analysen er baseret på interview med udvalgte virksomheder primært inden for bygge & anlæg, transport og industri, da det er brancher, som spiller en afgørende rolle for den private vækst og udvikling i Vordingborg Kommune.

Det skal derfor understreges, at der er mange brancher og virksomhedssegmenter, som ikke er omfattet af analysen. Herunder bl.a. iværksættere, der fx typisk er et af de segmenter, som har det største behov og den største efterspørgsel efter lokal erhvervsservice.

3.1 Lokal erhvervsservice

Efterspørgslen efter de klassiske, lokale erhvervsserviceydelser varierer blandt de interviewede virksomheder. Bygge- & anlægsvirksomhederne giver generelt udtryk for, at de ikke har tid til at deltage i kurser og informationsarrangementer. Blandt de etablerede virksomheder med veludviklede forretningsmodeller er der naturligvis begrænset behov for individuel vejledning og rådgivning. De yngre og udviklingsorienterede virksomheder efterspørger derimod fortsat adgang til sparring og vejledning om ledelse og forretningsudvikling samt adgang til lokale netværk og information om andre tilbud i det offentlige og private erhvervsfremmesystem. Citatet herunder er et eksempel på dette.

Om adgang til rådgivning og andre støtteordninger

"Gennem de seneste par år har vi arbejdet med at udvikle en helt ny bæredygtig og cirkulær byggeløsning. Den personlige sparring, som vi har fået adgang til gennem Vordingborg Erhverv, har været meget værdifuld, og de har også hjulpet os med adgang til økonomisk støtte fra andre tiltag og programmer uden for Vordingborg. Vi står pt. i den sidste og afgørende fase i forhold til markedsmodningen af vores løsning. Og her kunne vi godt bruge både yderligere økonomisk støtte og rådgivning særligt i forhold til kommerialisering og markedsføring. Vi efterspørger derfor i høj grad fortsat information og hjælp til at få overblik og adgang til relevant rådgivning og støtte i det øvrige offentlige og private erhvervsfremmesystem. Tilknytning af et advisory-board og/eller mentorer kunne muligvis også være relevant, men vores behov ændrer sig hele tiden, så det skal være fleksibelt."

Bygge- & anlægsvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Derudover er der et ønske om flere målrettede, lokale netværksgrupper for bestemte virksomhedssegmenter, hvis det kan lade sig gøre at mobilisere en tilstrækkelig kritisk masse af relevante virksomheder i nærområdet.

Det kunne fx være et netværk for mindre virksomheder med fokus på ledelse og sparring om forretningsudvikling, et transportnetværk med fokus på samarbejdsmodeller og driftsoptimering og et produktionsnetværk med fokus på deling af erfaringer og kompetencer inden for automatisering.

Om målrettede lokale netværk for bestemte brancher

"Vi har ikke deltaget i nogen af de lokale tilbud og arrangementer fra Vordingborg Erhverv. Det lyder spændende, men det er ikke så vigtigt for vores forretning, at vi har valgt at bruge tid på det. Det kunne være interessant for os at deltage i lokale eller regionale netværk med andre transportvirksomheder, der kører med stykgods. Men jeg tror ikke, at det kan lade sig gøre at etablere et sådant netværk. Der er ikke så mange andre relevante virksomheder i regionen – og dem der er her, betragter os som konkurrenter."

Transportvirksomhed

Om kursusforløb og ledernetværk i forhold til forretningsudvikling

"Vi er en lille virksomhed, og i 2019 var vi med på RaketVækst. Det var rigtig godt. Det gav os mange gode redskaber og fik sat skub i nogle ting i forhold til forretningsplaner og udvikling. Vi vil meget gerne med igen på en overbygning. Især hvis det handler om ledelse. Det kunne også være fedt med flere mindre erhvervsnetværk i Vordingborg. Det ville især være interessant, hvis der var et ledernetværk for små virksomheder."

Virksomhed inden for reklame og trykkeritjeneste

Der er en udbredt opfattelse af, at Vordingborg Erhverv stiller mange tilbud og forskellige typer af informationsarrangementer til rådighed for bygge- & anlægsvirksomhederne, som både er synlige og relevante for målgruppen. Det nævnes bl.a., at der er et stort behov for at udvikle de digitale kompetencer i de mange små lokale håndværkervirksomheder. Herunder særligt i forhold til de interne økonomiske og administrative funktioner.

Interviewene tegner samtidig et billede af, at der er meget få håndværkervirksomheder, som deltager i arrangementerne på grund af manglende tid og tradition. Og der sættes spørgsmålstegn ved, om det er muligt at ændre håndværkernes vaner, og om omfanget af arrangementer for denne målgruppe er ressourcerne værd, eller om udbuddet overstiger efterspørgslen.

Problemstillingen er sammenfattet i citatet herunder fra en lokal håndværkervirksomhed.

Om informationsarrangementerne for håndværkervirksomheder

"Der bliver gjort meget for at lokke de lokale håndværkervirksomheder hen til kurserne. Vi får virkelig mange tilbud. Og mange af de lokale håndværkere kunne fx især godt bruge noget kompetenceudvikling i forhold til digitalisering af deres administrative økonomifunktioner. Men der er meget få, som deltager. Og jeg tror ikke, at der kan gøres mere. Dem, der gerne vil deltage, skal nok komme. Så måske bliver der brugt for mange ressourcer på dette i forhold til, hvor få der deltager."

Bygge- & anlægsvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

3.2 Kommunens praksis og serviceniveau

I forhold til samarbejdet og snitfladerne til Vordingborg Kommune er det især byggesagsbehandlingen, der optager de interviewede virksomheder, da det har stor forretningsmæssig betydning for mange virksomheder inden for både bygge & anlæg, industri og transport.

Generelt er der en opfattelse af, at der stadig er et betydeligt forbedringspotentiale i forhold til sagsbehandlingstiderne og serviceniveauet, selvom de fleste er opmærksomme på, at kommunen tilsyneladende allerede fokuserer på dette. Et par af de større virksomheder har dog meget positive erfaringer med den kommunale byggesagsbehandling, hvilket tyder på, at der er et differentieret serviceniveau.

Der er i tekstboksene på denne side vist en række citater fra forskellige virksomheder, der alle relaterer sig til den kommunale byggesagsbehandling.

De større virksomheders oplevelse af byggesagsbehandlingen

"Vi har fået en eksemplarisk byggesagsbehandling. Det er kørt glat og effektivt. Vi er en stor virksomhed, og det var en stor sag med høringsrunder. Men der var fra start meget fokus og opmærksomhed omkring det både på det administrative og politiske niveau i kommunen."

Engroshandelsvirksomhed med ca. 75 ansatte

"Generelt burde byggesagsbehandlingen være bedre, men jeg tror, at vi har fået lidt særbehandling, fordi vi er en stor virksomhed."

Industrivirksomhed med ca. 90 ansatte

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

De mindre virksomheders oplevelse af byggesagsbehandlingen

"Sidste gang vi skulle udvide, var byggesagsbehandlingen og servicen i kommunen helt håbløs. Det bør virkelig forbedres."

Industrivirksomhed med ca. 12 ansatte

"Byggesagsbehandlingen skal forbedres. Sagsbehandlingstiden skal ned. Kommunen er opmærksom på det. Men det er også vigtigt."

Bygge- & anlægsvirksomhed med ca. 35 ansatte

"Kommunen yder en elendig service. Særligt byggesagsbehandlingen har været dårlig. Men jeg tror, at kommunen arbejder med det, og at de godt er klar over, at de skal oppe sig på dette punkt, hvis man skal være Danmarks bedste håndværkerkommune."

Industrivirksomhed med ca. 10 ansatte

"Kommunens servicekultur og byggesagsbehandlingstiderne er elendige. Det er som om, at kommunen ikke forstår, hvad deres service og sagsbehandlingstid betyder for de private virksomheder. De forstår ikke, hvad det vil sige at være en privat virksomhed. Jeg tror, at de er opmærksomme på det, og at de arbejder med det. Men de er ikke i mål endnu. Sagsbehandlingen i forbindelse med tilslutning til kloaknettet fungerer dog fint."

Bygge- & anlægsvirksomhed med ca. 15 ansatte

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Et andet tema, som optager de interviewede virksomheder, er den kommunale udbuds- og indkøbspraksis. Der er her udbredt tilfredshed med, at kommunen i stigende grad er begyndt at opdele sine udbud i fagentrepriser, hvilket gør det nemmere for de små lokale håndværkere at byde på de kommunale opgaver.

Fremadrettet ønsker de lokale bygge- & anlægsvirksomheder, at denne praksis fastholdes, selvom der også bliver advaret imod, at de større byggesager risikerer at blive for komplekse at håndtere for kommunen, hvis de bliver udbudt i mange små fagentrepriser, jf. citatet herunder.

Om den kommunale udbudspraksis

"Kommunen er kommet langt med opdeling i fagentrepriser. Det er rigtigt godt, og det er også til gavn for os og alle de små lokale håndværkere. Men kommunen skal passe på med at udbyde fagentrepriser på de store og mere komplekse byggesager på over 3-4 mio. kr. Kommunen mangler kompetencerne inden for byggestyring og risikerer samlet set at ende med at betale en høj pris".

Bygge- & anlægsvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Derudover er der generelt også tilfredshed med det lokale jobcenter, hvorfra mange af de interviewede virksomheder har rekrutteret medarbejdere, der er kommet i fleksjob. Og fremadrettet ønsker virksomhederne naturligvis, at det gode samarbejde med Jobcentret fastholdes.

Interviewene viser også, at der er blandede erfaringer med at indgå i udviklingsprojekter sammen med Vordingborg Kommune, hvilket der er vist et eksempel på i tekstboksen nederst til højre. Der kan derfor også ses en efterspørgsel efter en tættere opfølgning på aftaler og handlingsplaner i forbindelse med fremtidige samarbejdsprojekter.

Citatet viser desuden, at der blandt nogle virksomheder er en større interesse for de arrangementer, som har en klar lokal forankring både i forhold til indhold og finansiering.

Om samarbejdet med Jobcentret

"Jobcentret har hjulpet os med at finde medarbejdere, der nu er i fleksjob hos os. Det skal de have ros for."

Bygge- & anlægsvirksomhed

"Vi har gode erfaringer med Jobcentret. Vi har haft flere folk i arbejdsprøving, og vi har pt. to ansatte i fleksjob, som vi har fået henvist fra Jobcentret."

Industrivirksomhed

"Vi er meget tilfredse med det lokale jobcenter, som har hjulpet os med at finde arbejdskraft."

Transportvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Om samarbejdet med kommunen om udviklingsprojekter

"Vi deltog i et projekt om energioptimering i 2019. Det startede rigtigt fint. Vi brugte to dage på at få screenet vores virksomhed sammen med nogle fra Vordingborg Kommune og Vordingborg Erhverv samt eksterne konsulenter fra Kalundborg Kommune. Men efterfølgende er der ingen fra kommunen, der har fulgt op på de ideer, som vi drøftede. Kommunen opfattede det vist mest som et hyggebesøg. Projektet var finansieret af EU-midler. Det er som om, at det altid går galt, når der er EU-midler med i projekterne og arrangementerne. Vi har også deltaget i et eksportarrangement, der blev betalt af EU-midler. Det var alt for overfladisk, og vi kunne slet ikke bruge det til noget. De lokale arrangementer uden EU-midler fungerer meget bedre."

Industrivirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

3.3 Rammevilkår og udviklingsprojekter

I forhold til de lokale rammevilkår og udviklingsprojekter efterspørger de adspurgte virksomheder især, at der bliver fokuseret på tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft og en helhedsorienteret udvikling af nye erhvervsområder, herunder tiltrækning af nye, toneangivende virksomheder. Det uddybes i de to følgende afsnit.

3.3.1 Tiltrækning af kompetencer og arbejdskraft

Generelt oplever de interviewede virksomheder udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft, og det gælder i særdeleshed for industrivirksomhederne. Udover den høje beskæftigelse og de makroøkonomiske konjunkturer, bliver afstanden til arbejdskraften i København og relevante uddannelsesinstitutioner fremhævet som en betydelig barriere og ulempe ved de lokale rammebetingelser.

Der efterspørges derfor både generelle bosætnings- og markedsføringstiltag samt flere relevante uddannelses tilbud i Vordingborg Kommune. Industrivirksomhederne efterspørger specifikt bedre adgang til bl.a. industriteknikere og en række af de klassiske erhvervsfaglige håndværkeruddannelser.

Primo 2020 udbyder erhvervsskolen ZBC i alt cirka 40 forskellige erhvervsuddannelser inden for teknologi, byggeri og transport på Sjælland, hvoraf langt størstedelen er i Slagelse, Ringsted og Roskilde⁶. Der er derfor efterspørgsel på at få oprettet nye tekniske og byggefaglige uddannelsesretninger i Vordingborg.

En af de interviewede industrivirksomheder fremhæver specifikt ansættelsen af en såkaldt "erhvervsplaymaker" sammen med Lolland og Guldborgsund Kommune som et godt eksempel på et langsigtet tiltag. Det vil kunne styrke adgangen til kvalificeret arbejdskraft i Vordingborg ved at øge skoleelevernes tilknytning til det lokale erhvervsliv. Citaterne i tekstboksen herunder er fra to forskellige industrivirksomheder og en transportvirksomhed, som også har afdelinger i andre danske kommuner.

Om adgang til kvalificeret arbejdskraft

"Vi er glade for at være i Vordingborg, og vi forventer også, at vi er her om fem år. Men det er en kæmpe udfordring at få kvalificeret arbejdskraft. Især industriteknikere er en mangelvare for os. Hvis vi skal vækste og udvide, vil det blive et problem. Det kunne være interessant for os, hvis der blev trukket nogle flere industrirelevante uddannelsesretninger til ZBU i Vordingborg. De fleste og vigtigste erhvervsuddannelser for industrien ligger i Roskilde, Ringsted og Slagelse."

Industrivirksomhed

"Den afgørende udfordring for os er adgang til kvalificeret arbejdskraft. Vi har været heldige med, at en af de store konkurrenter i regionen lukkede, og at vi kunne få medarbejdere herfra. Ellers havde vi nok været presset."

Transportvirksomhed

"Tiltaget med at ansætte en "erhvervsplaymaker" er rigtigt godt. Det understøtter også industriens behov for bedre adgang til arbejdskraft."

Industrivirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020

⁶ Kilde: zbc.dk

3.3.2 Erhvervsområder og nye virksomheder

At der er god plads og adgang til relativt billige erhvervsgrunde bliver fremhævet som en vigtig styrke og et konkurrenceparameter for Vordingborg Kommune i forhold til at fastholde og tiltrække virksomheder – særligt inden for produktion og transport. Der kan derfor også spores en klar opbakning til fremadrettet at dyrke denne styrkeposition yderligere og forsætte udviklingen af erhvervsområdet ved afkørsel 41.

Citatet herunder er fra en lokal industrivirksomhed, der forventer stor vækst i de kommende år, og at de i den forbindelse vil få gavn af de gode, fysiske rammebetingelser i Vordingborg Kommune.

Om de gode fysiske rammevilkår for produktionsvirksomheder

”Vi forventer kraftig vækst i de kommende år, da der er stigende efterspørgsel på vores ydelser. Samtidig hjemtager vi mere og mere af kinesiske produktioner på grund af ny automatiseringsteknologi. Vi kan derfor få behov for at udbygge vores lagerkapacitet om nogle år. De fysiske faciliteter for produktionsvirksomheder er gode i Vordingborg. Der er god plads, og grundene er relativt billige sammenlignet med niveauet omkring hovedstaden”.

Industrivirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Derudover bliver den geografiske placering også fremhævet som en styrkeposition for virksomheder inden for transport- og logistik, der naturligvis kan forstærkes på længere sigt med en fast Femern-forbindelse.

I boksen herunder er der indsat et citat fra en transportvirksomhed, der valgte at etablere sig i Vordingborg på grund af den geografiske placering. Desuden var virksomheden tiltrukket af erhvervsområdet og byggegrundene ved afkørsel 41, selvom den endte med at finde et lejemål et andet sted i kommunen.

Om den gode geografiske placering for transport og logistik

”Vi valgte at åbne en afdeling i Vordingborg Kommune for cirka tre år siden pga. den geografiske placering, hvor vi både kan dække Lolland-Falster og Sydsjælland. Vi kontaktede selv Vordingborg Erhverv, som var meget serviceminded og behjælpelige med at finde to industrigrunde til os ved afkørsel 41, som både var attraktive med hensyn til pris og placering. Vi købte derfor de to grunde med den intention at bygge en helt ny terminal, men det viste sig, at entreprenørpriserne var for høje. Vi har i stedet fundet et lejemål et andet sted i Vordingborg Kommune og sat de to grunde til salg. Det har begrænset vores vækstmuligheder, og vi fokuserer derfor nu primært på løbende driftsoptimering inden for vores eksisterende rammer”.

Transportvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Interviewene viser også, at der efterspørges mere frie rammer i de lokale regler og planer til udvikling af erhvervsområderne. Nogle virksomheder har således en oplevelse af, at restriktioner i lokalplanerne har bremset udviklingen af erhvervsområderne i Vordingborg Kommune, hvilket citatet på næste side viser.

Om udvikling af erhvervsområder og lokale regulatoriske barrierer

"Der er gode fysiske rammevilkår for virksomheder i den forstand, at der er erhvervsgrunde til rådighed. Men der er for mange begrænsninger og restriktioner i lokalplanerne i forhold til, hvad der er tilladt i de nye erhvervsområder. Herunder bl.a. i forhold til at etablere detailhandel og overnatningsmuligheder i industriområderne. Der er nogle virksomheder, som gerne ville have slået sig ned ved afkørsel 41, som er blevet afvist på grund af restriktionerne i lokalplanerne. Der mangler noget mere struktur og helhed i indsatsen, så den lokale regulering også stimulerer erhvervsudviklingen".

Industrivirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Flere af de interviewede virksomheder giver udtryk for, at Vordingborg Kommunes strategi for at blive Danmarks bedste håndværkerkommune bør kobles tæt til indsatsen for at tiltrække nye borgere og virksomheder, så der kan skabes et solidt og langsigtet fundament for vækst og udvikling blandt de lokale håndværkervirksomheder.

Strategien bør derfor ikke kun fokusere på at forbedre den lokale service (fx i forhold til byggesagsbehandling) samt på at udvikle flere lokale tilbud til håndværkervirksomhederne som fx netværk, rådgivning og informationsarrangementer. De interviewede virksomheder efterspørger derimod, at der fokuseres (endnu) mere på at tiltrække kunder til håndværkervirksomhederne i form af nye virksomheder og beboere i lokalområdet.

Citaterne i boksen til højre viser nogle eksempler på, hvad de adspurgte virksomheder mener, der skal fokuseres på i forhold til at tiltrække nye virksomheder, der kan understøtte strategien om at blive Danmarks bedste håndværkerkommune.

Om nye virksomheder til Danmarks bedste håndværkerkommune

"Man burde forsøge at tiltrække en stor entreprenør til Vordingborg. Der er pt. ingen lokale entreprenører i Vordingborg Kommune, som kan løfte en opgave til over 15 mio. kr. Det er et stort problem, hvis man vil udvikle kommunen til at blive Danmarks bedste håndværkerkommune. Der er mange store entreprenører i de omkringliggende kommuner, men der er mest små håndværkervirksomheder i Vordingborg".

Bygge- & anlægsvirksomhed

"Der mangler et stort lokalt entreprenørfirma, som kan tage de store entrepriser. Det ville være godt for byggebranchen og give arbejde til de mange små lokale håndværkere".

Bygge- & anlægsvirksomhed

"Hvorfor vil Vordingborg Kommune være Danmarks bedste håndværkerkommune, hvis de alle sammen holder i kø på vej mod København? Man burde lave nogle analyser af de lokale håndværkeres pendlingsmønstre. Det vigtigste er, at vi kan få tiltrukket nogle mennesker og virksomheder til lokalområdet. Jeg ved godt, at det er svært, men kommunen og strategien bør fokusere på helheden og det lokale forretningsgrundlag for håndværkervirksomheder samt ikke mindst industrivirksomheder".

Industrivirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

Som det fremgår af citatboksen, efterspørger håndværkervirksomhederne især en stor lokal entreprenør i kommunen, som kan skabe opgaver til de mange små lokale håndværkere.

Derudover fremstår virksomheder inden for logistik, lager og produktion særligt interessante og oplagte at fokusere på i indsatsen for at tiltrække nye virksomheder.

For det første har denne type af virksomheder ofte et betydeligt løbende behov for håndværkerydelser til vedligeholdelse og udvikling af bygningsmasse og materiel. For det andet er det en styrke ved rammebetingelserne i Vordingborg, at der er god adgang til billige industri- og byggegrunde. Dertil kommer, at Vordingborg på sigt også vil få en endnu mere attraktiv geografisk placering for virksomheder inden for lager, logistik og produktion med etableringen af de nye broforbindelser.

Samlet set er der således blandt de interviewede virksomheder stor opbakning til den del af den lokale erhvervsfremmeindsats, der handler om at understøtte markedsføring, tiltrække virksomheder og udvikle erhvervsområder (herunder ved afkørsel 41), da det opfattes som en vigtig del af det langsigtede fundament for at blive Danmarks bedste håndværkerkommune.

De adspurgte virksomheder efterspørger altså i høj grad, at der fokuseres på den langsigtede og helhedsorienterede udvikling af de lokale rammevilkår i erhvervsfremmeindsatsen, fremfor at man fokuserer yderligere på udvikling af specifikke tilbud og ydelser, som er afgrænset til de eksisterende virksomheder.

Citatet i tekstboksen til højre viser et eksempel på en lokal virksomhed, som ønsker et langsigtet og strategisk fokus i erhvervsfremmeindsatsen i Vordingborg Kommune.

Om efterspørgslen efter en langsigtet lokal erhvervsfremmeindsats

"Hvis Vordingborg Kommune for alvor skal udvikle sig erhvervs-mæssigt, kræver det en bred og langsigtet indsats for at udvikle de lokale rammevilkår. Det handler om tiltrækning af nye uddannelser, bedre grundskoler, tilbud til ægtefæller og udvikling af infrastrukturen, så der fx kommer cykelstier og busforbindelser mellem uddannelsesinstitutionerne og erhvervsområderne. Og Vordingborg bør også dyrke samarbejdet med nabokommunerne endnu mere i forhold til at markedsføre og brande hele regionen. Det er mere vigtigt end at investere i afgrænsede projekter og udvikle nye specifikke tilbud til de eksisterende virksomheder i kommunen".

Engroshandelsvirksomhed

Kilde: Interview med lokale virksomheder fra Vordingborg Kommune gennemført af IRIS Group primo 2020.

IRIS GROUP

JORCKS PASSAGE 1B, 4. SAL | DK-1162 KØBENHAVN K
IRISGROUP@IRISGROUP.DK | WWW.IRISGROUP.DK